

APPLIED SCIENCE PAPER (Marine Science)

Legal Consequences of Localization of Sustainable Development Goals in the Marine Environment of the Persian Gulf

Shima Naderi¹, Maryam Afshar^{2,*}, Parvin Frshchi³, Abbas Poorhashemi⁴

¹ Ph.D. Student in Environmental Law, Faculty of Natural Resources and Environment, Islamic Azad University, Science & Research Branch, Tehran, Iran.

² Assistant Professor and Management of Department of Law at Damavand Azad University, Management of UNESCO Chair on Education for Human Rights, Peace and Democracy in Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

³ Assistant Professor, Faculty of Natural Resources and Environment, Islamic Azad University, Science & Research Branch, Tehran, Iran.

⁴ President of the Canadian Institute for International Law Expertise (CIFILE), Toronto, Canada.

ARTICLE INFO

Code: A-10-1083-1

Article History:

Received: 2020/03/30

Revised: 2022/01/15

Accepted: 2022/03/19

Keywords:

Sustainable development

Localization

Marine Environment

Persian Gulf

*Corresponding author:

✉ afshari@damavandiau.ac.ir

ABSTRACT

Background and Objectives: The valuable place of the environment in human societies has always been considered around the world, because human survival is measured by its protection. Thus, we need a solution to deal with the negative consequences in order to protect the marine environment of the Persian Gulf and to implement the goals of sustainable development in this region, which is one of the most polluted and vulnerable marine areas. Because the increasing dominance of these factors has created irreparable environmental catastrophes in the Persian Gulf ecosystem that all coastal countries are responsible for preventing them. Accordingly, the 2030 Sustainable Development Goals have set out a codified set of tasks for countries, to be fulfilled by 2030. Moreover, taking into account the Millennium Development Goals, it offers solutions to solve the earth's environmental problems in the field of poverty, clean water, clean energy and state-of-the-art technologies. Certainly, achieving the goals of sustainable development and increasing the quality of life of human beings in accordance with current and future needs is possible by achieving the tools of economic growth along with social quality and transforming to sustainable production methods and consumption patterns by establishing environmental balance.

Methods: This article studied analytically and through library research while examining the negative consequences and obstacles to progress, also refers to the approach of positive consequences and offers solutions to overcome obstacles.

Findings: The results of this article show that necessary and unavoidable to study the consequences and to establish a procedure to achieve the proposed indigenous indicators and adapt of sustainable development goals in the Persian Gulf regions level; because achieving positive results in this matter is achievable through providing balance between economy, society and marine environment.

Conclusion: According to the analysis performed, considered as a fundamental solution for future research to eliminate marine environmental pollution, the protection of the marine environment of the Persian Gulf has been made possible by supporting and conducting the goals of sustainable development of the 2030 instrument and implementing it in the region so as to pave the way for attainment of sustainable development in marine regions by eliminating the barriers and negative consequences that impede sustainable development. Eventually, for the implementation of the 2030 instrument in the regions and countries of the Persian Gulf, governments are obliged to adopt the goals of sustainable development with regard to the appropriate environmental conditions. Hence, one of the basic objectives of the present paper is to explain and design indigenous indicators proposed for sustainable development across the regional areas of the Persian Gulf.

NUMBER OF TABLES

1

NUMBER OF FIGURES

5

NUMBER OF REFERENCES

21

مقاله علوم کاربردی (علوم دریایی)

پیامدهای حقوقی بومی سازی اهداف توسعه پایدار در محیط زیست دریایی خلیج فارس

شیمیا نادری^۱، مریم افشاری^{۲*}، پروین فرشچی^۳، سیدعباس پورهاشمی^۴^۱ دانشجوی دکترا، گروه حقوق محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.^۲ استادیار و مدیر گروه حقوق، دانشکده حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دماوند، تهران، مدیر کلینیک های کرسی حقوق بشر، صلح و دموکراسی یونسکو در دانشگاه

شهید بهشتی، ایران. (نویسنده مسئول)

^۳ استادیار، گروه حقوق محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.^۴ عضو هیات علمی و رییس موسسه تخصصی حقوق بین الملل کانادا، تورنتو، کانادا.

اطلاعات مقاله

چکیده

پیشینه و اهداف: همواره جایگاه ارزشمند محیط زیست در جوامع انسانی، در سرتاسر جهان مورد توجه بوده است؛ زیرا بقای انسان در گرو حفاظت از آن سنجیده می شود. در همین راستا، به منظور حفاظت از محیط زیست دریایی خلیج فارس که یکی از آلوده ترین و در عین حال آسیب پذیرترین مناطق دریایی به حساب می آید و به جهت اجرای اهداف توسعه پایدار در این منطقه نیازمند راهکاری برای مقابله با پیامدهای منفی هستیم؛ زیرا غلبه روز افزون این عوامل، فجایع غیر قابل جبران زیست محیطی را در اکوسیستم خلیج فارس بوجود آورده که جلوگیری از آنها بر عهده تمامی کشورهای ساحلی است. بر این اساس، اهداف توسعه پایدار سند ۲۰۳۰، مجموعه ای مدون از وظایف کشورها را تا سال ۲۰۳۰ تعیین کرده، همچنین با مدنظر قراردادن اهداف توسعه هزاره، به ارائه راهکارهایی برای حل معضلات محیط زیستی کره زمین در زمینه فقر، آب سالم، انرژی های پاک و فناوری های نوین می پردازد؛ مسلماً دستیابی به اهداف توسعه پایدار و افزایش کیفیت زندگی موجودات بشری سازگار با نیازهای حال و آینده، از طریق دستیابی به ابزارهای رشد اقتصادی همراه با کیفیت اجتماعی و تغییر شکل روش های تولید و الگوهای مصرف پایدار شده از طریق برقراری تعادل زیست محیطی، میسر و مقدور می باشد.

روش ها: این مقاله به روش تحلیلی و به صورت کتابخانه ای، ضمن بررسی پیامدهای منفی و موانع پیشروی، به رویکرد پیامدهای مثبت و ارائه راهکارهای عبور از موانع نیز اشاره دارد.

یافته ها: نتایج تحقیق نمایانگر اینست که بررسی پیامدها و ایجاد رویه ای برای رسیدن به شاخص های بومی پیشنهادی و متناسب سازی اهداف توسعه پایدار در سطح نواحی منطقه ای خلیج فارس، امری لازم و اجتناب ناپذیر قلمداد می شود؛ زیرا حصول نتایج مثبت در این امر، در مناطق دریایی با تعادل و توازن میان اقتصاد، اجتماع و محیط زیست دریایی میسر می گردد.

نتیجه گیری: با توجه به تحلیل انجام شده که راهکاری اساسی برای پژوهش های آتی جهت برطرف سازی الودگی های زیست محیطی دریایی قلمداد می گردد، حفاظت از محیط زیست دریایی خلیج فارس نیز با حمایت و هدایت اهداف توسعه پایدار سند ۲۰۳۰ و اجرای آن در منطقه میسر گردیده تا از اینرو دستیابی به توسعه بادوام در مناطق دریایی با از میان برداشتن موانع و پیامدهای منفی مسدود کننده راه توسعه پایدار فراهم شود. در نهایت برای اجرایی شدن سند ۲۰۳۰ در مناطق و کشورهای حوزه خلیج فارس، دولت ها وظیفه دارند اهداف توسعه پایدار را با توجه به شرایط مناسب محیطی، متناسب سازی کنند. به همین دلیل یکی از اهداف بنیادین نوشتار حاضر، شرح و طراحی شاخص های بومی پیشنهادی پایداری توسعه در سطح نواحی منطقه ای خلیج فارس است.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱/۱۱

تاریخ بازبینی: ۱۴۰۱/۱۰/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۲۸

واژگان کلیدی:

بومی سازی

توسعه پایدار

خلیج فارس

محیط زیست دریایی

*نویسنده مسئول

✉ afshari@damavandiau.ac.ir

مقدمه

حفاظت و بهره‌برداری پایدار از اقیانوس‌ها دریاها و منابع دریایی برای دستیابی به توسعه پایدار می‌پردازد، از اینرو این اهداف، مجموعه‌ای مدون از وظایف کشورها را تا سال ۲۰۳۰ تعیین کرده و همچنین با مدنظر قراردادن اهداف توسعه هزاره، به ارائه راهکارهایی برای حل معضلات محیط زیستی کره زمین در زمینه فقر، آب سالم، انرژی‌های پاک و فناوری‌های نوین می‌پردازد؛ برای اجرایی شدن سند ۲۰۳۰ در مناطق و کشورهای حوزه خلیج فارس دولت‌ها وظیفه دارند اهداف توسعه پایدار را با توجه به شرایط مناسب محیطی، متناسب سازی کنند. کشورهای عربی منطقه خلیج فارس و همچنین ایران با انجام مجموعه‌ای از چندین اصلاحات از جمله اقدامات مالی، خدمات شهروندی و هزینه‌های نظامی، می‌توانند برنامه‌های دراز مدتی را ایجاد کنند که به کاهش نابرابری‌ها، ارتقای رفاه اقتصادی-اجتماعی و افزایش دسترسی به خدمات اجتماعی ضروری بیانجامد و حاکمیت قانون را تسهیل نماید. در این نوشتار، نخست به بیان و تحلیل پیامدهای منفی و موانع ایجاد توسعه پایدار در حفاظت از محیط زیست دریایی خلیج فارس پرداخته و در پی آن پیامدهای مثبت و راهکارهای پیشنهادی اجرای توسعه پایدار بومی در محیط زیست دریایی خلیج فارس به تفصیل و به تفکیک هر کدام از این پیامدهای منفی بیان خواهد شد.

حفاظت محیط زیست دریایی خلیج فارس از طریق دستیابی به اهداف توسعه پایدار

منطقه ویژه دریایی خلیج فارس از موقعیت ژئوپلیتیکی مهمی در عرصه بین‌المللی برخوردار و به عنوان ذخیره عظیم انرژی جهانی شناخته شده که دربرگیرنده ۸ کشور کرانه‌ای از جمله: ایران، عراق، عربستان سعودی، کویت، عمان، امارات متحده، قطر و بحرین است؛ این کشورها از نظر مسایل استراتژیکی و اقتصادی تاحدودی به یک شکل عمل می‌کنند. از طرفی نیمه بسته بودن خلیج فارس به عنوان خصوصیت منحصر به فرد آن موجب تمایز این دریا از سایر آب‌های دیگر جهان شده است.

تصمیم‌گیری برطبق اهداف توسعه پایدار براساس اولویت بندی و ارزیابی تاثیرات مثبت و منفی بر روی اهداف دیگر، مرحله‌ای حیاتی محسوب می‌گردد. از اینرو جای نگرانی از سوی دولت‌ها و سازمان‌ها بخاطر اولویت قراردادن محصولات مرتبط با انرژی (هدف ۷ سند ۲۰۳۰)، محصولات کشاورزی (هدف ۲ سند ۲۰۳۰)، توسعه و زیرسازای تجارت (اهداف ۸ و ۹ سند ۲۰۳۰)، بدون توجه به تاثیرات

خاستگاه توسعه پایدار (Sustainable Development) را می‌توان در تمدن‌های کهن و رویه‌های حقوقی سنتی در تمام دنیا یافت. [۱] این مفهوم همچنین در حقوق بهره‌برداری از زمین و حقوق جنگل داری اروپایی قرون وسطی نیز ریشه دارد. [۲] قانون محیط زیست و منابع ایالات متحده و کشورهای دیگر، هر یک نقطه شروعی را برای توسعه پایدار مهیا می‌سازند [۳] که برای نخستین بار در سال ۱۹۸۳ مجمع عمومی سازمان ملل متحد، «کمیسیون جهانی محیط زیست و توسعه» را تشکیل داد و در آن، سندی تأثیر گذار به نام «آینده مشترک ما» توسط گروه‌های برون‌تلدند (GroHarlam Brantland) نخست وزیر وقت نروژ، ارائه شد. در این گزارش مفهوم توسعه پایدار، اینگونه بیان شده است: توسعه پایدار، توسعه‌ای است که نیازهای نسل فعلی را بدون خدشه آوردن بر توانایی نسل‌های آینده در تأمین نیازهای خود، تأمین کند؛ این گزارش خواستار توسعه پایدار به عنوان مبنای هر فعالیت اقتصادی انسانی با تمرکز بر نگرانی جدی نسبت به محیط زیست و پیوند آن با تلاش برای بالا بردن سطح زندگی فقرا در جهان بود. علی‌رغم اینکه بیش از ۲۰۰ تعریف از توسعه پایدار که در طول ۲۵ سال از طرح آن توسط کمیسیون برون‌تلدند ارائه شده است این مفهوم همچنان مبهم و گیج کننده است [۴] به این ترتیب توجه به توسعه پایدار از دهه هشتاد میلادی به این سو به یکی از دغدغه‌های اصلی جامعه بین‌المللی تبدیل گشت و پس از ارائه گزارش نهایی برون‌تلدند در سال ۱۹۸۷، در کانون توجهات بین‌المللی قرار گرفت. [۵]

در سال ۱۹۹۲، پس از تصویب دستور کار ۲۱، مساله مهمی که در این خصوص وجود داشت، چگونگی هدفمندسازی سیاست‌ها و برنامه‌های کشورهای مختلف برای دستیابی به توسعه پایدار و پیشرفت آنان در این زمینه بود. پس از سال ۲۰۱۵ برای رسیدن به اهداف توسعه پایدار، تمامی دولت‌ها موظف شده تا با در نظر داشتن اهداف توسعه پایدار داخلی بدون مغایرت با اهداف جهانی به تأمین نیازهای خود بپردازند. سند ۲۰۳۰، به عنوان دستورالعمل جهانی و جدیدترین سند اهداف توسعه پایدار (Sustainable Development Goals (SDG)) به شمار می‌رود که شامل ۱۷ هدف کلی و ۱۶۹ هدف جزئی است و در سپتامبر سال ۲۰۱۵ میلادی سران دولت‌ها با توافق یکدیگر، مسیری جهت حصول اهداف توسعه پایدار تا سال ۲۰۳۰ مشخص کردند. هدف اصلی شماره ۱۴ در سند ۲۰۳۰ به

منطقه‌ای خلیج فارس گامی مؤثر برداشته و حقوق بین‌المللی توسعه پایدار را ضامن حفظ محیط‌زیست دریایی آن دانست.

پیامدهای منفی ایجاد توسعه پایدار در حفاظت از محیط زیست دریایی خلیج فارس

جلوگیری از در معرض قرارگرفتن مخاطرات اساسی و جبران ناپذیر زیست محیطی ناشی از پیامدهای منفی مطرح شده که در ادامه مفصل بحث خواهد شد، از وظایف ضروری کشورهای ساحلی حوزه خلیج فارس است. از اینرو عادلانه نیست که برای حفاظت و جلوگیری از آلوده نشدن، عجله نکرده و به دنبال راهکار نبود. در این قسمت به بررسی تعدادی از پیامدهای منفی مسدود کننده راه توسعه پایدار از جمله: تاثیر تحریم‌ها، پیامدهای منفی در عدم جبران خسارات زیست محیطی و همچنین به ناکارآمدی و عدم الزام‌آوری قوانین زیست محیطی پرداخته که این پیامدها زنجیره‌ای از مسایل منطقه‌ای تا بین‌المللی را دربرمی‌گیرد.

تاثیر تحریم‌های وضع شده علیه کشورها بر محیط زیست دریایی

خلیج فارس

طبیعی است اعمال تحریم‌های بین‌المللی، می‌تواند اثرات مخرب مستقیم یا غیر مستقیمی در سطح ملی بر محیط زیست کشورهای تحریم شونده بگذارد. در زمینه حفاظت از محیط زیست، مشکلات زیست‌محیطی ارتباط مستقیمی با سطح توسعه‌یافتگی و نیز مشکلات اقتصادی در کشورها دارند. تحریم‌های اقتصادی اغلب به دلیل اثرات منفی بر حقوق بشر مورد انتقاد قرار می‌گیرند [۹]. نقض حق بهره‌مندی از محیط زیست نسبت به شهروندان کشوری که تحریم شده است، آشکارترین تأثیر اعمال تحریم‌های بین‌المللی است. می‌دانیم که امروز بهره‌مندی انسان‌ها از محیط زیست سالم، پاک، عاری از آلودگی، متوازن، ایمن، مناسب دلدپذیر و گوارا یک حق بنیادین است [۱۰].

مهم‌ترین تصمیمات اتحادیه اروپا در زمینه تحریم‌ها از جمله انرژی که می‌تواند تاثیرات عمده‌ای بر محیط زیست دریایی خلیج فارس از سوی یکی از ۸ کشور یعنی ایران که بیشترین سطح تماس با آن را دارد، بگذارد؛ عبارتند از:

۱- مصوبه ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ اتحادیه اروپا در مورد ممنوعیت

واردات، خرید یا انتقال نفت‌خام و فرآورده‌های نفتی یا

پتروشیمی یا فروش یا انتقال تجهیزات به بخش نفت یا

صنعت پتروشیمی ایران [۱۱]

اقلیمی (هدف ۱۳ سند ۲۰۳۰)، آب (هدف ۱۴ سند ۲۰۳۰) یا زمین (هدف ۱۵ سند ۲۰۳۰) می‌رود. دلیل اصلی این مشکل در تصور بهتر از بکارگیری راه‌های استفاده از انرژی، محصولات کشاورزی و مشخص کردن حدود موفقیت یک تجارت در قرن ۲۱ است که این موارد به ندرت بیشتر از قبل رعایت شده است. به عبارتی اهداف توسعه پایدار، انگیزه‌های رسمی برای نوآوری کلی در مقیاس و سرعت هستند [۶].

روشن است که هر کشوری، اهداف جهانی را به طور متفاوتی پیگیری می‌نماید و این از مزایای اهداف توسعه پایدار است که از درجه انعطاف بومی‌گرایی برخوردار است. با این حال اهداف خاصی وجود دارد که نیازمند اقدامات فوری است و توانایی جهان برای مقابله با تغییراتی که از قبل وجود دارد، به طور قابل توجهی بر سلامت سیارات تأثیر می‌گذارد. [۷] این موارد به این معناست که اولویت در همکاری‌های بین‌المللی بر مساله تغییرات اقلیم (هدف ۱۳) و سیاست‌گذاری‌های سودمند اقتصادی بر کاهش اثرات محیط زیستی (هدف ۱۲) لازم و ضروری به نظر می‌رسد. با توجه به اینکه توسعه پایدار شامل ۳ عامل محیطی، اقتصادی و اجتماعی می‌باشد و در بحث پیرامون محیط‌زیست خلیج فارس شاخص‌های محیطی از اهمیت بیشتری برخوردارند، از اینرو کشورهای خلیج فارس نیز باید با تدبیر هر چه بیشتر در حفظ محیط زیست این منطقه راه‌های رسیدن به توسعه پایدار را تقویت نمایند و قوانین باید به صورت تکالیف کلی دولت‌ها به جهت حفاظت از محیط زیست دریایی، در قالب یک سیستم همکاری منطقه‌ای اعمال شود. [۸] همانطوری که در هدف ۱۴ سند ۲۰۳۰، «حفاظت و استفاده پایدار از اقیانوس‌ها، دریاها و منابع دریایی برای توسعه پایدار» مستلزم اقداماتی از جمله پیشگیری و کاهش آلودگی دریاها و اقیانوس‌ها، کاهش آثار اسیدی شدن محیط زیست دریایی، حفاظت از بوم‌سازگان دریایی و ساحلی، ارتقاء دانش فناوری دریایی، افزایش دانش علمی، توسعه ظرفیت پژوهشی و انتقال فناوری‌های دریایی، با در نظر گرفتن معیارها و رهنمودهای کمیسیون اقیانوس‌شناسی بین‌الدولی مربوط به انتقال فناوری‌های دریایی با هدف بهبود سلامت اقیانوس‌ها و سایر اقدامات مورد توجه قرار گرفته است، بنابراین برای رسیدن به توسعه پایدار، طرق حفاظت و استفاده پایدار از دریاها و منابع دریایی، ما را در رسیدن به این هدف نزدیک تر می‌کند. از اینرو با امعان نظر به مناطق محیط‌زیستی دریایی مهم نظیر خلیج فارس ضروری است تا برای حفاظت از آن راهکاری اندیشیده شود؛ همچنین اهمیت موضوع تا حدی است که بر اساس اسناد بین‌المللی بتوان در بسط رژیم حقوقی

خواهندبود. وقتی اقتصاد یک کشور ضعیف شد، منطقی است که مسائل زیست محیطی در بین دیگر مسائل اولویت کمتری دارند [۱۷].

انتقال تکنولوژی‌های دوستدار محیط زیست (Transfer of Environmentally Sound Technology (EST)) صنعتی کمترآلاینده، حمایت از تکنولوژی‌های دوستدار محیط زیست سه موضوعی است که مشخصاً در ارتباط با تکنولوژی و محیط زیست مطرح است. ارتقای سطح کیفی محیط زیست در کشورها نیازمند توجه به تکنولوژی‌هایی است که دوستدار محیط زیست هستند. لیکن اعمال تحریم‌ها می‌توانند در دسترسی یک کشور به چنین تکنولوژی‌هایی محدودیت ایجاد نمایند. این در حالی است که امروزه مسئله محیط زیست در تمامی عرصه‌ها نیازمند زیرساخت‌های متعددی است که یکی از این موارد انتقال تکنولوژی‌های دوستدار محیط زیست است. [۱۳] از سوی دیگر انتقال فناوری‌های زیست محیطی به عنوان تعهد کشورهای توسعه یافته در مقابل کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته بیان می‌شود و همچنین به آنها در اسناد بین‌المللی از جمله دستورکار ۲۱، اعلامیه ریو، کنوانسیون تغییرات آب و هوایی، اشاره گردیده است.

پیامدهای منفی عدم ارزیابی و جبران خسارات زیست محیطی کشورهای حوزه خلیج فارس

ارزیابی اثرات زیست محیطی یک دیدگاه تلفیقی عملیاتی شده و اجرایی در جهت توسعه پایدار می‌باشد، دیدگاهی که نظامی به هم پیوسته را دایر براین که همه چیز در محیط زیست و با محیط زیست به پایداری می‌رسد مدنظر قرار می‌دهد. در این نظام هر نوع فعالیت در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی و غیر آن با یکدیگر مرتبط بوده و به هم پیوند می‌خورند. [۱۸] ارزیابی راهبردی محیط زیست، فرایندی است که در آن به طور منظم و گسترده، اثرات زیست محیطی سیاست‌ها، برنامه‌ها، طرح‌ها و سایر مؤلفه‌های مرتبط با محیط زیست اعم از گزارش‌ها و بیانیه‌های زیست محیطی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. [۱۹] که برای تصمیم‌گیری درباره مشکلات و پیامدهای زیست محیطی و ارزیابی اثرات آن در فعالیت‌های توسعه‌ای، ابزارهایی در نظر گرفته شده است. [۲۰] به کارگیری رهیافت ارزیابی راهبردی محیط زیست به عنوان ابزار ارزیابی می‌تواند به کمک تلفیق معیارهای پایداری در برنامه‌ها و طرح‌های کلان، نقش اساسی را در دستیابی به توسعه پایدار ایفا نماید [۲۱].

۲- مصوبه ۱۵ اکتبر ۲۰۱۲ اتحادیه اروپا در مورد ممنوعیت واردات، خرید یا انتقال گاز طبیعی ایران [۱۲]

محدودیت‌های اعمال شده در این تصمیمات مشتمل بر محدودیت‌هایی بر واردات نفت و گاز و کالاهای نفتی ایران به اتحادیه اروپا، ممنوعیت فروش تجهیزات و فناوری‌های کلیدی به صنایع مربوط به انرژی، ممنوعیت ساخت و فروش تانکرهای نفتی و اعطای پرچم یا بیمه و سایر خدمات به آن‌ها، ممنوعیت اعطای وام و اعتبارات برای توسعه منابع انرژی ایران، گسترش فهرست اشخاص مشمول تحریم و توقیف اموال، ممنوعیت سرمایه‌گذاری و عقد قرارداد جدید در راه رسیدن به توسعه بخش نفت و انرژی و ... می‌شود. [۱۳]

سالهاست هر یک از کشورهای عرب خلیج فارس برای به دست گرفتن رهبری منطقه تلاش و مبارزه می‌کنند. قطر بر خلاف عربستان و امارات، از زمان آغاز شورش‌های موسوم به بهار عرب در خاورمیانه در سال ۲۰۱۱، همواره از حرکت‌های اسلام‌گرایانه حمایت کرده و توصیه به برقراری روابط با ایران، رقیب دیرینه عربستان کرده است. از اینرو عربستان سعودی، امارات متحده عربی، مصر و بحرین، هدف قطر از این حمایت‌ها را «بی‌ثبات کردن منطقه» ابراز کرد و در سال ۲۰۱۷ روابط خود را با این کشور قطع کردند، اما قطر با مدیریت هوشمندانه و به کمک کشورهای ایران، عمان، ترکیه و هند این بایکوت را پشت سر گذاشت [۱۴]. اگرچه رابطه با اعراب ضرورتی گریزناپذیر است، اما باید توجه داشت که کشورهای عرب به لحاظ تأکید بر همگرایی قومی و زبانی، تا رسیدن به وضعیت شریک مطمئن و راهبردی برای ایران، فاصله دارند. بنابراین ترمیم روابط با برخی از کشورهای مهم عربی می‌تواند بستر مناسبی را برای ایجاد فضای همکاری و تفاهم فراهم کرده و ذهنیت تردیدآمیز اعراب در مورد رابطه با ایران را از بین ببرد. همچنین با اینکار زمینه سوء استفاده اسرائیل و کشورهای استکباری را می‌توان برطرف و یا مسدود کرد [۱۵] با افزایش موارد اعمال تحریم‌ها و به موازات آن گسترش تأثیرات مخرب آنها بر مردم کشورهای هدف، نگرانی‌های قابل توجهی به وجود آمد. [۱۶] بدون شک، مسائل زیست محیطی و توسعه، در دسته بندی نسل سوم به شمار می‌آیند. در نهایت حق بنیادین حیات بشر، در محیط زیست آلوده از میان می‌رود چراکه تامین نمی‌شود. علی القاعده زمانی که مشکلات مالی ناشی از تحریم‌ها شهروندان را به سمت فقر سوق می‌دهد، این دور از واقع‌بینی است که باور کنیم آن‌ها مراقب مسائل زیست محیطی

مسئولین از پیامدهای منفی اثرات برنامه‌ها و سیاست‌های کلان بر محیط زیست که بعضاً غیرقابل جبران می‌باشند، می‌تواند با ارائه توصیه‌ها و راه‌حل‌های ایشان برای به‌کارگیری تمهیدات جلوگیری از این پیامدها و به حداقل رسانیدن آنها با کمک ارزیابی اثرات زیست محیطی، اقدام مؤثری در بهبود شرایط فعلی باشد [۲۳].

مسئله مهم و مورد اختلاف دیگر در ارتباط با پرداخت غرامت، در دست‌نبودن شیوه‌های دقیق ارزیابی خسارات و در نهایت تعیین میزان غرامت قابل پرداخت است. مسأله‌ای که در مورد خسارات غیرمالی ملموس‌تر است. در این میان، بهترین شیوه تعیین میزان غرامت بر اساس توافق طرفین و اغلب از طریق کمیسیون مختلط و یا محاکم داوری تعیین می‌شود. معیار اصلی برای ارزیابی غرامت، ضرر و زبانی است که خواهانی که حقوق مالکانه‌اش نقض شده متحمل شده است [۲۴].

در واقع ارزیابی خسارات زیست محیطی در پرتو خسارات مالی، جایگزینی پرداخت غرامت بر ترمیم و بازگرداندن وضعیت زیست محیطی به وضع پیش‌از بروز خسارت و در نهایت فرع قراردادن مسئولیت دولت در جبران خسارات زیست محیطی در کنار مسئولیت اصلی عاملان خصوصی فعالیت منشأ خسارت (بدین معنا که دولت تنها باید جبران خسارت از سوی عامل خسارت را تضمین کند و در صورت عدم توانایی وی راه‌های دیگری برای جبران خسارت کافی را در نظر گیرند) مهمترین موانع پیش‌روی جبران کامل خسارات زیست محیطی بر اساس قواعد حقوقی بین‌المللی موجود است. [۲۵]

در ماده ۸ قانون پروتکل راجع به حمایت محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی (کویت ۱۹۹۰)^۱ در رابطه با ارزیابی اثرات زیست محیطی آمده است که: «دولت‌های متعاقد بر مبنای اولویت از اثرات بالقوه زیست محیطی در مراحل برنامه‌ریزی و اجرای پروژه‌های عمرانی منتخب در داخل سرزمین‌های خود، به خصوص در مناطق ساحلی، که ممکن است خطرات قابل توجه آلودگی از منابع مستقر در خشکی برای منطقه پروتکل دربرداشته باشد، ارزیابی به عمل خواهند آورد تا اطمینان حاصل شود که تدابیر مناسب برای جلوگیری و کاهش چنین خطراتی معمول می‌گردد.»

البته ساختار سازمانی راپمی دارای کمیسیون قضایی است که در صورتی که بین اعضا در مورد تفسیر یا اجرای قرارداد و موافقت‌نامه‌های کشورهای عضو اختلافی رخ دهد برای رفع اختلاف به این کمیته ارجاع می‌گردد. از این‌رو جهت رسیدگی به حوادثی که

یکی از ابعاد مهم ارزیابی راهبردی محیط زیست، آن است که اثرات متقابل هریک از محورهای سه‌گانه توسعه پایدار بر یکدیگر را مورد ملاحظه قرار می‌دهد. پایداری به معنای بقای خصوصیات است و بر این اساس وجود پایداری در یک سیستم نیازهای گسترده و متنوع نسل فعلی و نسل‌های آتی را برآورده می‌سازد. سه جزء پایداری عبارتند از:

۱- **پایداری زیست محیطی:** پایداری زیست محیطی مستلزم این است که پس از استفاده از منابع طبیعی، مقدار قابل توجهی از آن، به عنوان سرمایه طبیعی دست‌نخورده باقی بماند. بدیهی است، برای تحقق این امر لازم است که روند تخریب محیط زیست کاهش یابد. بنابراین استخراج منابع تجدیدپذیر نباید از میزانی که قابلیت تجدید دارند تجاوز کند و ضایعات تولید شده توسط انسان، نباید از توان جذب ضایعات توسط طبیعت که برای متعادل کردن وضعیت زیست محیطی انجام می‌شود؛ بیشتر شود. علاوه بر این باید استخراج منابع تجدیدناپذیر، کاهش یافته و از حداقل سطح ضروری و مورد توافق، تجاوز نکند [۲۲].

۲- **پایداری اجتماعی:** پایداری اجتماعی مستلزم آن است که پیوستگی سطوح و لایه‌های اجتماعی حفظ شود و امکان فعالیت افراد جامعه در راستای اهداف عمومی وجود داشته باشد. علاوه بر این، نیازهای فردی نظیر رفاه عمومی، سلامتی و بهداشت، تغذیه، مسکن و سرانه، تعلیم و تربیت و مرسومات فرهنگی باید برآورده شود.

۳- **پایداری اقتصادی:** پایداری اقتصادی مستلزم آن است که در زمان اجرای فرایند توسعه پایدار و انجام فعالیت‌های توسعه‌ای و حرکت در مسیری که به سوی پایداری اجتماعی و زیست محیطی می‌رود شرایط اقتصادی جامعه در وضعیتی قابل قبول قرار داشته باشد [۲۳]. اما مهمترین دلایل و ضرورت‌های پیش‌بینی ابزارهای اقتصادی برای حفاظت از محیط زیست نظیر مالیات‌ها و مشوق‌های اخلاقی و همچنین ابزارهای کنترلی مانند استاندارد فناوری به موازات ضمانت اجرا و غیره می‌توان در نظر گرفت.

پایه‌ریزی نظام اطلاع رسانی ارزیابی راهبردی محیط زیست در کشورها جهت بسترسازی مناسب برای تصمیم‌گیری‌های استراتژیک و افزایش سطح آگاهی تصمیم‌گیران و برنامه‌ریزان از منافع بهره‌مندی از ارزیابی راهبردی محیط زیست ضروری است، چرا که کمبود اطلاعات پایه و اساسی تصمیم‌گیران، زمینه‌ساز اتخاذ تصمیمات مبتنی بر نوع ذهنیت و گرایشات سلیقه‌ای افراد تصمیم‌گیر خواهد شد که در نهایت منجر به کاهش و افت کیفیت محیط‌زیست می‌شود. ضمن آنکه روند آگاه سازی عموم مردم و

¹ Protocol for the Protection of the Marine Environment against Pollution from Land-Based Sources (Kuwait – 1990)

تخریب‌های زیست محیطی را در پی داشته، اقدامات موثری در جهت حفاظت از این منابع صورت پذیرفته است. این ناشی از ناکافی بودن یا نارسا بودن قواعد زیست محیطی و برخورد ناکافی مراجع قضایی و سهل بودن آراء دادگاه‌ها می‌باشد. به نظر می‌رسد احکام صادره در این حوزه بایستی با دقت بیشتر صادر گردند چرا که مقوله محیط زیست یک مقوله حقوق بشری است که از حقوق طبیعی انسان نشأت می‌گیرد. قواعد حقوق بین‌الملل محیط زیست از مهمترین قواعد برای دولت‌ها و ملت‌ها به شمار می‌آید چرا که نه تنها یک اصل بنیادی زیست بوم بوده بلکه یک اصل اساسی برای حاکمیت ملی و حفاظت از طبیعت انسانی بشمار می‌رود. حقوق بین‌الملل محیط زیست تلاش می‌کند که اجماع بین دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی در جهت منع آسیب زیست محیطی و الزام به حفاظت از محیط زیست با توجه به حق حاکمیت ملی صورت پذیرد. از اینرو نه حقوق محیط زیست و نه آموزش‌های زیست محیطی می‌تواند موفق باشد وقتی که قدرت مقابله با توسعه اقتصادی نامطمئن وجود نداشته باشد، جایگزین‌های مناسب برای رشد و ترقی اقتصادی پیش بینی نشود و حفاظت از محیط زیست جهانی دغدغه نگردد. [۲۸] از آنجاییکه ضرورت حفاظت از محیط زیست مشکلی وسیع و پیچیده در حقوق بین‌المللی است [۲۹]، در دوره جدید گسترش روز افزون پدیده مجرمانه، همراه با پدیدار شدن ابعاد نوین و گونه‌گون بزه و بزهکار، بحران ناتوانی و عدم کارایی نظام عدالت کیفری در به کارگیری صرف ضمانت‌های اجرایی کیفری در زمینه پیشگیری از وقوع جرم و مقابله با بزه‌کاری و اصلاح مجرمان، ضرورت افزایش و تقویت عملکرد برنامه‌های سیاست جنایی و سایر عوامل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و جرم‌شناختی باعث جلب توجه به واقعیت مشارکت جامعه مدنی در عدالت کیفری شده است [۳۰].

در اسناد عمده ای از جمله، کنوانسیون حقوق دریاها و فصل ۱۷ دستور کار ۲۱ تأکیدات بسیاری بر همکاری منطقه‌ای شده است که همه این اسناد جهانی اذعان دارند که کارآمدترین طریقه برای حفاظت از محیط زیست، توسعه سازوکارهای منطقه‌ای است. علاوه بر این، در همه دریاهای منطقه‌ای مهم، از کارائیب گرفته تا اقیانوس

در دریای سرزمینی، منطقه انحصاری و اقتصادی و آب‌های بین‌المللی صورت می‌گیرد، کشورهای منطقه باید از قوانین داخلی و یا ابزارهای حقوقی منطقه (کنوانسیون کویت و پروتکل‌های آن) پیروی کنند. از نقطه نظر ابزارهای حقوقی مربوط به منطقه، خود این معاهدات در این موضوع به کنوانسیون‌های بین‌المللی موجود استناد کرده‌اند که عبارت‌اند از: «کنوانسیون بین‌المللی مسئولیت مدنی جبران خسارت ناشی از آلودگی نفتی» و «کنوانسیون بین‌المللی تأسیس صندوق بین‌المللی جبران خسارت ناشی از آلودگی نفتی». طبق کنوانسیون مسئولیت مدنی، صاحب کشتی مسئول پرداخت جبران خسارت تا حد مشخصی از خسارت آلودگی نفتی ایجاد شده از کشتی خود می‌باشد و در منطقه راپمی، صندوق منطقه‌ای جبران خسارت ندارد ولی صندوق بین‌المللی جبران خسارت هست. در بین کشورهای منطقه تنها سه کشور بحرین، عمان و قطر به عضویت پروتکل ۱۹۹۲ مربوط به کنوانسیون تأسیس صندوق بین‌المللی درآمده‌اند [۲۶].

۳-۳ پیامدهای منفی عدم اجرای کنوانسیون‌های بین‌المللی و منطقه‌ای حفاظت از محیط زیست دریایی از سوی کشورهای حوزه خلیج فارس

آب میراث جهانی است و باید ارزش آن بر همگان آشکار شود. آب رمز نمی‌شناسد و وضع مقررات برای آن نیازمند همکاری بین‌المللی است. حفظ آب‌های فرامرزی نمی‌تواند ملی باشد؛ اما نیازمند همکاری کشورهای ساحلی است. دولت‌های ساحلی می‌بایست معاهداتی را به ویژه در مورد موضوعات مربوط به آلودگی منعقد نمایند؛ زیرا که مشترکاً باید به تعیین استانداردهای کیفیت آب و اهداف آن بپردازند. نظارت، پایش و مراقبت از کیفیت آب و آلودگی باید به طریق مشترک مورد تعهد قرار گیرد و دولت‌ها بایستی حقایق و اطلاعات خود را در مورد آلودگی، مورد تبادل نظر قرار دهند. این امر نیازمند خلق سیستم‌های هشدار موثر در مواقع آلودگی و سازمانی برای مساعدت متقابل در شرایط اضطراری است [۲۷].

قوانین زیست محیطی بین‌المللی و قوانین منطقه‌ای در کشورهای در حال توسعه دچار ضعف بوده چراکه اغلب کلی، مبهم، متناقض و بیش از حد ملایم بوده است.^۱ از آنجاکه بهره برداری از منابع طبیعی

مقررات جدید و یا بازنگری در مقررات موجود، نخستین گام در این حوزه است. این عمل مزیت عمده‌ای برای دولت جمهوری اسلامی دارد؛ زیرا تدوین مقررات جدید زیست محیطی و بازبینی مقررات سابق به‌طور مستقیم و غیرمستقیم در راستای اجرای تعهدات ناشی از معاهدات بین‌المللی زیست محیطی تلقی می‌شود که ایران بدان متعهد شده است. (عبداللهی، ۱۳۸۸)

^۱ به‌طور کلی دولت‌ها جهت حمایت از محیط زیست ضمانت‌های اجرایی گوناگونی از جمله ضمانت اجرای اداری و انتظامی، مدنی و کیفری را مورد توجه قرار داده‌اند. به منظور نیل به اهداف مورد نظر جهت صیانت از محیط زیست باید مقدماتی فراهم کرد که توسط آنها بتوان نظام حقوقی ایران نیز در این عرصه متحول کرد. تدوین

اهداف توسعه پایدار را با توجه به شرایط مناسب محلی اجرایی کنند. باین‌حال، برخی اقدامات کلیدی وجود دارد که همه کشورها می‌توانند بر طبق روش‌های خود انجام دهند که به هماهنگی اجرای آنها کمک می‌کند [۳۳].

چنانچه بومی‌سازی، استفاده آگاهانه از الگوها، روش‌ها و فنون توسعه و تطابق آن با شرایط جامعه بومی در کنار به روز کردن و تقویت تکنیک‌ها و روش‌های بومی یا همان پیوند دانش رسمی با دانش و شرایط بومی باشد، چنین راهبردی می‌تواند منجر به توانمندسازی و مشارکت مردم در جریان توسعه درون‌زا و شکل‌گیری آن، با اتکا به خود، پایدار شود. کشور چین بعد از دهه ۶۰ به عنوان یک خط مشی آگاهانه، از «استراتژی توسعه خود متکی» پیروی کرده است تا از بدهی بلندمدت پرهیز نمایند. آنها تلاش بیشتری در توسعه توانایی‌های تکنولوژی بومی خود اختصاص داده اند تا به تکنولوژی وارداتی که توسط شرکتهای خصوصی خارجی عرضه می‌شود، وابستگی نداشته باشند [۳۴]. این استراتژی در دهه ۱۹۶۰ میلادی به بعد توسط چینی‌ها بطور آگاهانه پیروی شد و پایه‌های یک الگوی توسعه درون‌زا و جهش اقتصادی و صنعتی در دهه‌های بعد را پی ریزی کرد [۳۵]. در این روش بر الگوهای غیر متمرکز کنترل ملی تکیه داشته و نقش شهروندان عادی را در فرآیند تصمیم‌گیری، جدی می‌گیرد. در واقع چینی‌ها از طریق بومی‌سازی الگوی توسعه، نیازهای اساسی آن را به یک الگوی موفق توسعه، تبدیل کرده اند و از پیامدهای منفی آن که موجب ناکامی بسیاری از کشورهای جهان سوم در جریان توسعه شد، بدور ماندند. الگوی توسعه چین، نمونه‌ای از محوریت جامعه محلی، بومی‌گرایی و توسعه درون‌گرا در مقطعی حساس از توسعه را نشان می‌دهد که پایه‌های جهش توسعه شکل می‌گیرند [۳۶].

یک تمدن باستانی همچون هند به اهمیت محیط زیست در زندگی انسان به خوبی پی برده است. احترام به محیط زیست در جسم و روان هند ریشه دوانده است. زیرا احترام به محیط زیست با فرهنگ و دین هند به طور جدایی‌ناپذیری در هم آمیخته است. این مسئله در مورد حمایت محیط زیست از جانب اداره امور دولتی کشور نیز صدق پیدا می‌کند. توسعه پایدار بر پایه هوشیاری انسانهای موجود و منابع طبیعی کره زمین استوار است و به دنبال یک سبک زندگی پایدار برای همه انسانهایی ساکن (چه در نیمکره شمالی و چه در نیمکره جنوبی) می‌باشد. در حال دولت هندوستان سال‌های ۱۹۹۰ و ۱۹۹۱ یک برنامه اصلاحات اقتصادی را در سطح کلان و بین‌المللی

آرام جنوبی، نظام حقوقی دریایی آنها توسط کنوانسیون‌های منطقه‌ای، اعمال و اجرا می‌شود [۳۱].

باید توجه داشت که بروز جنگ‌های متعدد در منطقه و تنش بالای سیاسی میان دولت‌های حاشیه خلیج فارس در بسیاری موارد رسیدن به اهداف مورد نظر کنوانسیون کویت را با دشواری روبرو کرده است [۳۲]. همچنین کنوانسیون کویت با توجه به دگرگونی‌های شگرف منطقه‌ای پاسخگوی تحولات روز نیست چراکه مولفه‌های اصلی مدیریت، ارزیابی محیط زیست در مفاد کنوانسیون مدنظر قرار نگرفته است. از طرف دیگر از آنجا که خلیج فارس در طول دهه‌های گذشته شاهد رخداد‌های جنگی متفاوت افزایش، تردد کشتی‌ها، بستن قرارداد با پیمان کاران خارجی طبق استانداردهای کنوانسیون و پروتکل‌های آن بدون الزاماتی که برای مناطق ویژه اعلام شده است، می‌باشد، با این حال هیچ اقدامی در جهت به روزآوری و بازنگری مفاد کنوانسیون صورت نگرفته است. در این منطقه با وجود دو سازمان Regional Organisation for Protection of Marine and the Marine Environment (ROPME) و Emergency Mutual Aid Center (MEMAC) که در زمینه حفاظت از محیط زیست دریایی فعالیت می‌کنند، عملکرد آن‌ها و همکاری کشورهای منطقه و به کار گرفتن ابزارهای حقوقی در این خصوص با عدم موفقیت مواجه بوده است [۲۶].

۴- پیامدهای مثبت بهره‌مندی از توسعه پایدار برای مواجهه با

پیامدهای منفی زیست محیطی خلیج فارس

در این قسمت ابتدا به راهکارهای کلی مواجهه با پیامدهای منفی زیست محیطی پرداخته که مساله بومی‌سازی تا چه حد می‌تواند در پیاده‌سازی نقش اجرایی توسعه پایدار مفید و اثر بخش باشد و در قسمت بعد در مورد مشارکت سازمان‌های غیردولتی و تاثیر مراکز فعالیت بومی در تصمیم‌گیری‌های بین‌المللی با تاسیس مراکز مستقل یا واحد به عنوان راهکاری دیگر اشاره خواهد شد.

۴-۱ راهکارهای پیشنهادی اجرای توسعه پایدار بومی در محیط

زیست دریایی خلیج فارس

کشورها برای اجرای اهداف توسعه پایدار باید توجه درخوری به شرایط بومی‌سازی داشته باشند. به هر حال اهرم‌های فعالیتی برای الزام دولت‌ها وجود دارد که به تضمین اجرای همانگ آنها کمک می‌کند و شانس موفقیت در آرزوی حیاتی دستیابی به دستورکار مقرر در سال ۲۰۱۵ را تدارک می‌بیند. بنابراین دولت‌ها وظیفه دارند

در سال ۲۰۱۸، مقر سازمان ملل (نیویورک)، گزارشی توسط گروه اجرای عملیات جهانی دولت‌های محلی و منطقه‌ای در مجمع مسئولان محلی و منطقه‌ای تنظیم گردید که در چارچوب مجمع سیاسی سطح بالا برگزار می‌شد. این گزارش در مورد «بومی‌سازی اهداف توسعه پایدار»، خلاصه‌ای جامع از پیشرفت‌های دولت‌های منطقه‌ای و محلی در سراسر جهان ارائه می‌دهد و همچنین تنوع اقدامات و رویکردهای نوآورانه به منظور بومی‌سازی شش هدف ارزیابی شده توسط مجمع سیاستگذاری سطح بالا با موضوع «تحول در جوامع پایدار و مقاوم» را نشان می‌دهد. علاوه بر این، اهداف توسعه پایدار را توضیح می‌دهد و ارزیابی دقیق و عمیق را از ارزیابی ابتکاراتی که در مورد «شهرها و جوامع پایدار» انجام می‌شوند، ارائه می‌دهد.

از ۸ کشور حوزه خلیج فارس تنها ایران در این مجمع شرکت نکرده و کشور قطر دوبار در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ شرکت داشته است.

۲-۱-۴ تاثیر رویکردهای اساسی جهانی و تغییرات سیاست‌های

حمایتی رهبران محلی و منطقه‌ای

دستاورد و موفقیت اهداف توسعه پایدار نیاز به همکاری در داخل و بین دولت‌ها دارد، تا حدی که قبلاً دیده نشده است. چارچوب‌های نهادی جدید برای حاکمیت مشارکتی و هماهنگی بین ادارات و حوزه‌های دولت همچنان یک مسأله مهم است. علاوه بر این، تحول نهادها و موسسات نیازمند صرف وقت و هزینه و تلاش است. محلی سازی مؤثر (یا یک رویکرد مبتنی بر سرزمین و ناحیه) مستلزم تلاش‌های برنامه ریزی شده و یکپارچه است که در ارتباط با استراتژی‌های توسعه ملی، منطقه‌ای و محلی و مطابق با اهداف توسعه پایدار صورت می‌گیرد. اهداف توسعه پایدار و برنامه جدید شهری، ارائه فرصتی واقعی برای اصلاح و تقویت نقش دولت‌های منطقه‌ای و بومی در برنامه‌ریزی و ارتقاء آنها به عنوان محرک‌های اصلی برای محلی سازی برنامه ۲۰۳۰، در نتیجه گسترش و تقویت مشارکت ذینفعان محلی محسوب می‌شود.

گزارش‌های مرتبط با آینده بومی‌سازی اهداف توسعه پایدار، از کاهش محدودیت‌های جهانی که مستقیماً بردولت‌های منطقه‌ای و بومی تأثیر می‌گذارند، حکایت دارد. گزارش‌ها این واقعیت را نمایان می‌کند که ارائه پایدار خدمات اساسی و توسعه هماهنگ شهری بسیار چالش برانگیز خواهد بود و حمایت کافی از شهرسازی و اجرای برنامه‌های جدید، بومی‌سازی را به عنوان «تسریع کننده‌های» اصلی

به اجرا گذاشت. در کوران آن برنامه، تعرفه‌ها کاهش یافتند، نرخ ارز انعطاف پذیر گردید، مقررات واردات و صادرات تسهیل شد، بسیاری از انحصارات بخش دولتی برچیده شد و نظام مالیات و یارانه دستخوش تحولاتی فراگیر قرار گرفت [۳۷]. سیاستگذاران ارشد هند به‌خوبی به تغییرات اقتصادی هند و گره خوردن اقتصاد این کشور به اقتصاد جهانی آگاه هستند. این بدین معناست که اقتصاد هند به یکی از اقتصادهای تاثیرگذار بر اقتصاد جهانی و تبعاً متاثر از آن، تبدیل شده است؛ بنابراین تدوین برنامه‌های توسعه، به شیوه‌های گذشته، به سختی می‌تواند اقدامی در جهت‌دهی به اقتصاد کشور باشد. به دلیل تاثیرپذیری اقتصاد هند از اقتصاد جهانی، این ابتکار مورد توجه قرار گرفته است که برنامه‌های مختلفی برای رسیدن به اهداف، مشخص شود [۳۷] علاوه بر این، نیاز به تغییر فرآیند ناپایدار و الگوهای مصرفی برای دستیابی به حمایت پایدار، مدیریت منابع طبیعی، حفاظت از سلامت و یکپارچه سازی اهداف توسعه پایدار با تاثیرات بسیاری بر روی روند جهانی‌سازی، شناسایی می‌شوند [۳۸]. [۳۹].

همانطوری که در شاخص اقتصادی، کشورهای چین و هند از طریق بومی‌سازی توانستند به توسعه پایدار دست یابند به مثابه آن نیز می‌توان در شاخص محیطی با تاسی از شاخص اقتصادی از طریق بومی‌سازی و اجرای اهداف جزئی از هدف کلان ۱۴ از سند ۲۰۳۰ با استفاده بهینه از محیط زیست دریایی خلیج فارس جهت دستیابی به توسعه پایدار به معنای واقعی خود قدم برداشت.

۴-۱-۱ پیامدهای مثبت مجمع سیاستگذاری در بالاترین سطح^۱

این مجمع همه ساله به مدت هشت روز تحت نظارت شورای اقتصادی و اجتماعی تشکیل شده است. اولین جلسه این انجمن در تاریخ ۲۴ سپتامبر ۲۰۱۳ برگزار شد. این کمیسیون جایگزین کمیسیون توسعه پایدار شد، که از سال ۱۹۹۳ همه ساله تشکیل جلسه می‌داد و در بستر اصلی سازمان ملل برای پیگیری و بررسی سند ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار و اهداف توسعه پایدار، مشارکت کامل و مؤثر همه کشورهای عضو سازمان ملل و کشورهای عضو سازمان‌های ویژه را فراهم می‌کند. تشکیل مجمع سیاسی سطح بالای سازمان ملل متحد در مورد توسعه پایدار در سال ۲۰۱۲ توسط سند تنظیم شده در کنفرانس توسعه پایدار سازمان ملل متحد (ریو + ۲۰) با عنوان «آینده‌ای که می‌خواهیم» رسمیت پیدا کرد.

¹ High-level Political Forum on Sustainable Development (HLPF)

پایدار رشد داشته است. [۴۲] ایجاد رابطه بین سازمان‌های غیردولتی زیست محیطی و دولت‌ها در قلمرو محیط زیست دریایی خلیج فارس و نقش‌دهی به این سازمان‌ها، نظام مردم‌سالاری را تقویت می‌کند و از این منظر ۸ کشور حوزه خلیج فارس دست به شفاف‌سازی در حوزه محیط زیست می‌زنند. حسن این شفاف‌سازی در این است که دولت‌ها با این عمل مشارکت نهادهای مردمی و غیر دولتی را در خصوص محیط زیست می‌پذیرد و این امر نیز چیزی جز پذیرش مشارکت و نظارت این سازمان‌ها بر عملکرد دولت‌ها نخواهد بود. از جمله سازمان‌های غیردولتی که در حوزه خلیج فارس می‌توان نام برد: سازمان برخط خلیج فارس (Persian Gulf Online Organization) یا سازمان اینترنتی خلیج فارس^۱ و مرکز مطالعات خلیج فارس^۲ (Persian Gulf Studies Center (PGSC)) است که علاوه بر انجام *مطالعات راهبردی، سیاسی، تاریخی*، در مورد خلیج فارس فعالیت مهم هر دو به گونه‌ای صیانت از نام خلیج فارس است.

مشارکت بازیگران غیردولتی، در حقوق بین‌الملل محیط زیست اهمیت زیادی دارد زیرا این امر به نوبه خود منجر به اجرای بهتر و کارآمدی بیشتر سیاست‌ها و قواعد حقوق بین‌الملل می‌شود که تصویری کلی از مفهوم دموکراسی بین‌المللی زیست محیطی و اهمیت آن را در حفاظت محیط زیست نشان می‌دهد [۴۳] و می‌تواند در ۲ فرآیند تصمیم‌سازی زیست محیطی و توسل به مراجع قضایی مشارکت نماید. اطلاعات تخصصی بعضی از سازمان‌های غیردولتی زیست‌محیطی منبعی برای تنظیم و تدوین برنامه‌ها و سیاست‌های محیط زیستی تلقی می‌شود که از آن جمله می‌توان به تجربیات و همکاری این سازمان‌ها برای انجام مطالعات مربوط به ارزیابی آثار زیست محیطی اشاره کرد. مشارکت این سازمان‌ها در فرایند توسل به مراجع قضایی نیز اهمیت دارد، زیرا این سازمان‌ها اغلب به عنوان مدافعان واقعی محیط زیست در مراحل مختلف

۱. این سازمان در غیاب فعالیت‌های نهادهای دولتی برای پاسداری از نام *خلیج فارس* تأسیس شد و در مدت کوتاهی ده‌ها نفر داوطلب از اساتید دانشگاه‌ها و نخبگان اجتماعی و فرهنگی را از داخل و خارج از کشور به خود جذب کرد. اعضای سازمان در اروپا، ایران و آمریکا در سال ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴ برای تمرکز بر روی نام خلیج فارس و میراث فرهنگی تشکیل جلسه دادند. اعضای سازمان متعهد شدند که هر کدام دستکم هفته‌ای یک مؤسسه یا وب سایت تحریف‌گر را شناسایی و یک نامه به تحریف‌گران نام *خلیج فارس* بنویسند و آن‌ها را ترغیب کنند که از کاربرد نام جدید و *تحریف نام خلیج فارس* بپرهیزند.

۲. تنها مؤسسه خلیج فارس شناسی ایران است که در سال ۱۳۸۷ در استان البرز پایه‌گذاری شده است. هدف از تأسیس این مؤسسه، صیانت از نام خلیج فارس در عرصه بین‌المللی و فعالیت‌های فرهنگی و راهبردی می‌باشد.

برنامه ۲۰۳۰، که برای توسعه پایدار شهری مهم و کلیدی است، مطرح می‌کند.

دولت‌های منطقه‌ای و بومی که از یک چارچوب نهادی فعال استفاده می‌کنند، می‌توانند نقش اصلی توسعه‌ای را ایفا کنند. شهرهای این مناطق و نواحی در حال ایجاد اشکال جدیدی از شهرسازی هستند که باعث ایجاد فرصت‌های جدید، شمول اجتماعی، الگوهای جدید مصرف و تولید و همچنین پیوندهای شهری-روستایی و پایداری محیط زیست می‌شوند. با این حال، روند جهانی سیستمی می‌تواند بسیاری از پیشرفتهای ایجاد شده توسط دولت‌های منطقه‌ای و بومی در سرزمین خود را تضعیف کند؛ از اینرو شهرها و مناطق، در حال پیشبرد سیاست‌های جایگزین هستند.

گزارش پیشرفت ۲۰۱۸ در زمینه تأمین اعتبار برای توسعه، در راستای برنامه اقدام آدیس آبابا (بند ۳۴)، نیازمندی به تقویت چارچوب‌های نهادی و مالی به منظور توانمندسازی دولت‌های منطقه‌ای و بومی برای عمل به وظایف‌شان در راستای صلاحیت‌ها را نمایان می‌سازد. این به معنای یک چارچوب یکپارچه‌تر برای برنامه ریزی و تأمین مالی دولت‌های منطقه‌ای و بومی است. در سراسر جهان، این دولت‌ها برای تأمین ظرفیت‌های کافی، به فکر مجدد تأمین بودجه شهرداری و فعال کردن چارچوب‌های نظارتی و مشوق‌های نهادی برای عملکرد موثر هستند. تلاش‌های بیشتری توسط نهادهای بین‌المللی برای درک تنوع بالقوه دولت‌های منطقه‌ای و بومی و ایجاد مشارکت و تسریع سرمایه‌گذاری در پروژه‌های پایدار بلندمدت مالی محلی مورد نیاز است. [۴۰]

۲-۴ پیامدهای مثبت مشارکت عمومی در تصمیم‌گیری بین‌المللی

در حوزه محیط زیست دریایی خلیج فارس

در مباحث توسعه پایدار، رشد توانایی‌های فردی شهروندان بسیار مهم و اساسی تلقی می‌شود. هم‌چنین مشارکت دست‌یابی به حقوق انسانی، مانند خدمات بهداشتی، آموزشی و حقوقی، امکان مشارکت فعال در بازارکار و مشارکت در حوزه‌های عمومی و سیاسی، مراحل دیگری از دست‌یابی به توسعه پایدار به شمار می‌روند. [۴۱] مشارکت مردمی در تصمیم‌گیری‌های جمعی و خودگردانی به‌عنوان تجسم دموکراسی مشارکتی از مؤلفه‌های دست‌یابی به توسعه پایدار است. اکثر دولت‌ها ارتباطات نزدیکی با سازمان‌های غیردولتی دارند. طی این مدت، همکاری و شبکه اجتماعی سازمان‌های غیردولتی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه متناسب با اهداف توسعه

خلیج آبی در میان حوزه‌های آبی دیگر در جهان گردیده است؛ جلوگیری از در معرض قرار گرفتن مخاطرات اساسی و جبران ناپذیر زیست محیطی ناشی از پیامدهای منفی مطرح شده و عبور از موانع آنها از وظایف ضروری کشورهای ساحلی حوزه خلیج فارس است. از اینرو عادلانه نیست که برای حفاظت از آلودگی، کاری نکرد. در رابطه با فعالیت‌های مربوط به صنعت نفت و گاز در سواحل، قوانین بین‌المللی زیادی وجود ندارد و تلاش قابل توجهی با هدف تهیه یک معاهده بین‌المللی جامع که تمامی این فعالیت‌ها را دربرگیرد، صورت نگرفته است. بنابراین پس از بررسی عوامل مطرح شده می‌توان اینگونه دریافت که رسیدن به توافقات محدودی که ضمانت اجرای عملی‌تری داشته باشد به مراتب بهتر و اساسی‌تر از توافقات بین تعداد زیاد کشورهای است که حتی در اجرای تعهدات اولیه تعاملی ندارند. از اینرو می‌توان در تقویت توافقات منطقه‌ای، محلی و بومی، گام‌های موثرتری برداشته و چنانچه لزوم کمیسیون به جهت نظارت بر وظایف اعمال شده در تعهدنامه، احساس شود، با تاسیس آن از عدم اجراها که مانع بهره‌مندی از توافقات حاصله می‌گردد، جلوگیری کرده و برای رسیدن به محیط زیست دریایی پاک، از اینگونه اقدامات کمک شایانی گرفته شود. ناگفته نماند مجمع سیاستگذاری در بالاترین سطح، هر ساله در مورد «بومی‌سازی اهداف توسعه پایدار»، خلاصه‌ای جامع از پیشرفت‌های دولت‌های منطقه‌ای و محلی در سراسر جهان ارائه می‌دهد و همچنین تنوع اقدامات و رویکردهای نوآورانه به منظور بومی‌سازی با موضوع «تحول در جوامع پایدار و مقاوم» را نشان می‌دهد. علاوه بر این، اهداف توسعه پایدار را توضیح می‌دهد و ارزیابی دقیق و عمیق را از ارزیابی ابتکارانی که در مورد «شهرها و جوامع پایدار» انجام می‌شوند، ارائه می‌دهد که از هشت کشور حوزه خلیج فارس، ایران هنوز در این مجمع شرکت نکرده و کشور قطر دوبار در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ شرکت داشته‌است.

بر این اساس اهداف توسعه پایدار سند ۲۰۳۰، مجموعه‌ای مدون از وظایف کشورها را تا سال ۲۰۳۰ تعیین کرده، همچنین با مدنظر قراردادن اهداف توسعه هزاره، به ارائه راهکارهایی برای حل معضلات محیط زیستی کره زمین در زمینه فقر، آب سالم، انرژی‌های پاک و فناوری‌های نوین می‌پردازد؛ روشن است که هر کشوری، اهداف جهانی را به طور متفاوتی پیگیری می‌نماید و این از مزایای اهداف توسعه پایدار است که از درجه انعطاف بومی‌گرایی برخوردار است. برای اجرایی شدن سند ۲۰۳۰ در مناطق و کشورهای حوزه خلیج فارس، دولت‌ها وظیفه دارند اهداف توسعه پایدار را با توجه به شرایط مناسب محیطی، متناسب سازی کنند. به همین دلیل یکی از

دادرسی، اعم از اینکه مستقیم و یا با واسطه طرف دعوا باشند، ظاهر می‌شوند. [۴۴] از سویی دیگر اجتماعات در سراسر دنیا در حال اجرایی کردن برنامه‌ها و طرح‌هایی برای رسیدن به اهداف توسعه پایدار هستند. مراکز فعالیت بومی ۲۰۳۰ (Local 2030 hubs) هم شامل بومی‌سازی و هم شامل مراکز با موضوع فعالیت مجزا می‌شود. این مراکز فضاهایی هستند که اجتماعات - متفقا با سیستم سازمان ملل و شرکای خارجی - اولویت‌ها را با ملاحظه اهداف توسعه پایدار مشخص می‌کنند و راهکارهای جدیدی در جهت احتیاجات مخاطبان بومی‌سازی بکار می‌بندند و بخصوص، فعالیت‌های کاربردی را توسعه داده و آگاهی بر موضوعاتی که راهکار دستیابی به بومی‌سازی اهداف توسعه پایدار هستند را افزایش می‌دهد. آنها به عنوان اعضای متخصص، بازیگران بومی و نمایندگان سازمان ملل فعالیت می‌کنند. الگوبرداری از این مراکز از سوی کشورهای حوزه خلیج فارس می‌تواند به نوعی راهکاری برای از بین بردن پیامدهای منفی منطقه‌ای باشد. مراکزی همچون:

۱- مرکز فعالیت دریایی و بومی مالمو (Malmo Local

Ocean Action Hub) که بر شهرهای ساحلی،

اقیانوس‌ها و تاثیرات بر فعالیت‌های دریایی و محیط زیست ساحلی تمرکز دارد.

۲- مرکز فعالیت «هاوایی» (Hawai'i Green Growth

Hub): مرکز فعالیت جهت توسعه راه حل‌های بومی

برای چالش‌های جهانی بر اساس فرهنگ و ارزش‌های

این جزیره و دانش بومی است، ایجاد گردیده است.

از جمله مهمترین راهکار اجرایی، تاسیس مراکز مستقل در هر یک از ۸ کشور حوزه خلیج فارس با مدیریت مستقل است که می‌توان نسبت به اجرای مفاد سند ۲۰۳۰ اقدام نمود و یا اینکه با تاسیس یک مرکز واحد و اداره دوره‌ای آن توسط هر یک از کشورهای منطقه‌ای تحت عنوان مرکز فعالیت خلیج فارس با همکاری کشورهای این منطقه، در توسعه پایدار گامی موثر برداشته شود.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

اقیانوس‌ها، همراه با منابع ساحلی و دریایی، نقش اساسی در رفاه انسان و توسعه اقتصادی و اجتماعی در سراسر جهان بازی می‌کنند؛ از اینرو استفاده پایدار و حفاظت دریایی و اکوسیستم‌های ساحلی و تنوع زیستی‌شان برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار سند ۲۰۳۰ ضروری به نظر می‌رسد. موقعیت نیمه بسته بودن و شرایط ژئوپولیتیکی منحصر به فرد خلیج فارس، موجب خاص بودن این

هرکدام از کشورهای حوزه خلیج فارس با توجه به فرهنگ بوم شناختی آنها.

-تشکیل کمیته نظارتی بر مراکز فعالیت بومی، جهت هماهنگی امور حقوقی و اقتصادی و ایجاد اهداف کاربردی که دستیابی به تعادل میان ابعاد ۳ گانه توسعه پایدار را فراهم می‌سازد با حضور نماینده ای داریم از هر کدام از کشورهای حوزه خلیج فارس جهت شرکت در کمیسیون‌های مربوطه. [۴۵]

مشارکت نویسندگان

مسئولیت جمع آوری داده‌ها و نگارش پیش نویس و همینطور اصلاحات اساسی بر عهده نویسنده اول مقاله بوده و نویسنده مسئول و دیگر نویسندگان نقش راهنما و مشاور در ایده پردازی‌های اولیه را داشتند.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

اهداف بنیادین نوشتار حاضر، شرح و بسط روش شناسی مناسب برای تبیین و طراحی شاخص‌های بومی پیشنهادی پایداری توسعه در سطح نواحی منطقه‌ای خلیج فارس است؛ زیرا از اهداف اساسی و مهم توسعه پایدار، دستیابی به توسعه بادوام در مناطق دریایی است که در آن تلاش می‌شود با از میان برداشتن موانع و پیامدهای منفی مسدود کننده راه توسعه پایدار از جمله: آثار ناشی از تحریم‌ها، عدم جبران خسارات زیست محیطی و همچنین ناکارآمدی و عدم الزام‌آوری قوانین زیست محیطی، تعادل و توازن میان اقتصاد، اجتماع و محیط زیست دریایی فراهم سازد.

پیشنهادات:

-انعقاد توافقات بین‌المللی به جهت همکاری بین کشورهای توسعه یافته و با پایین‌ترین سطح توسعه یافتگی در زمینه انتقال فناوری‌ها و نوآوری‌ها به جهت بومی‌سازی تکنولوژی‌های نوین؛

-تاسیس مراکز فعالیت بومی مستقل در هر یک از ۸ کشور حوزه خلیج فارس با مدیریت مستقل یا تاسیس یک مرکز واحد و اداره دوره ای آن تحت عنوان مرکز فعالیت خلیج فارس با همکاری کشورهای این منطقه جهت ارتقای آگاهی‌های زیست محیطی

References

- Gabčíkovo-Nagymaros Project (Hungary v. Slovakia). Judgment, 25 September 1997, I.C.J. Reports (1997) at p.98 (Weeramantry, J., concurring) (explaining that their laws "relat[ing] to the harnessing of streams and rivers" attempt to ensure that "human interference with the course of nature should always be conducted with due regard to the protection of the environment").
- Bosselmann K. The Principle of Sustainability: Transforming Law and Governance. Ashgate Publishing 2008.
- Cordonier Segar MC, Khalfan A. Sustainable Development Law: Principles, Practices, and Prospects. Oxford University Press. 2004. doi: 10.1093/acprof:oso/9780199276707.001.0001
- Steger U, Achterberg W, Blok K, Bode H, Frenz W, Gather C. Sustainable Development and Innovation in the Energy Sector. Springer. 2003.
- Meeting of the OCED Council at Ministerial Level. Policies to Enhance Sustainable Development, Denver, OCED Publisher 2001.
- Morton S, Pencheon D, Squires N. Sustainable Development Goals (SDGs), and their implementation: A national global framework for health, development and equity needs a systems approach at every level. *Br Med Bull*. 2017;124(1):81-90. doi: 10.1093/bmb/idx031 pmid: 29069332
- Horton R, Beaglehole R, Bonita R. From public to planetary health: a manifesto. *Lancet*. 2014;383:847. doi: 10.1016/S0140-6736(14)60409-8
- Naderi Sh. Policy-Making of the Persian Gulf States Based on the Sustainable Development Goals in 2030 Agenda. *J Politic Law Pub Canadian Center Sci Educat*. 2021;14(3):103-114. doi: 10.5539/jpl.v14n3p103
- Petrescu IM. The Humanitarian Impact of Economic Sanction, This is the html Version of the file 2010. Available from: http://www.essex.ac.uk/armedcon/story_id/The%20Humanitarian%20Impact%20of%20Economic%20Sanctions.pdf.
- The Human Right to a Healthy Environment and Livable Planet: Principles to Unify a Movement. Vermont Worker's Center. 2013. Available from: <http://www.workerscenter.org/news/human-right-healthy-environment>.
- Council Decision. 35/CFSP of 23 January 2012 amending Decision 2010/413/CFSP concerning restrictive measures against Iran. 2012.
- Council Decision. /635/CFSP of 15 October 2012 amending Decision 2010/413/CFSP concerning restrictive measures against Iran. 2012.
- Mashhadi A, Rashidi M. The Effects of Imposed Sanctions against Iran on Environment, Energy &

- Technology Transfer in International Law (Persian). *Quarter J Pub Law Res.* 2015;**16**(49):103-123.
14. Kumaraswamy PR, Muddassir Quamar Md, Singh M. Persian Gulf: India's Relations with the Region, Palgrave Macmillan 2018.
 15. Razavinejad SA, Shafi'i I. Investigating the approach and orientation of the foreign policy of the Islamic Republic of Iran towards the crises of the Arab world. (Persian). *Foreign Polic Quarter.* 2016;**30**(2):37-59.
 16. Zamani G, Mazaheri J. Security Council Sanctions in the Light of Resolution 1929: Preservation or Threat of Peace? (Persian). *J Center Int Legal Affair President.* 2011;**44**:115-161.
 17. Carussi A. Environmental Effects of Economic Sanctions: The Cuban Experience, Student Research, Colby College. 2000.
 18. Dabiri F, Kiani M. Study of preventive laws and regulations, including environmental impact assessment in Iran and several industrialized countries. (Persian). *J Environ Sci Technol.* 2008;**9**(4):95-110.
 19. Verheem R, Jamn T. Strategic Environmental Assessment: One Concept Multiple Forms. *Impact Assess Project Apprais.* 2012;**18**(3):177-182. doi: 10.3152/147154600781767411
 20. Cashmore M. The role of Science in environmental Impact assessment: Process and Procedure Versus Purpose in the Development of Theory. *Environ Impact Assess Rev.* 2004;**24**(4):403-426. doi: 10.1016/j.eiar.2003.12.002
 21. Jiliberto R. Strategic Environmental Assessment: The Need to Transform the Environmental Assessment Paradigm. *J Environ Assess Polic Manage.* 2007;**9**(2):220-225.
 22. Thériverl R, Maria RP. The Practice of Strategic Environmental Assessment. Earthscan Publications Ltd, London. 1996.
 23. Ehteshami M, Ekrami A. Using Strategic Environmental Assessment as a Managerial Means in Sustainable Development. *Strategy (Persian).* 2012;**21**(1).
 24. Ebrahim Gol A. [Translation of The Draft Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts with Commentaries], International Law Commission United Nations, (Author). Tehran: Shahr-e-Danesh Publication. sixth edition, (Persian) 2014.
 25. Shah hosseini A, Mashhadi A. Compensation for Environmental Damages according to the Draft Principles on the Allocation of Loss in the Case of Transboundary Harm Arising out of Hazardous Activities Adopted by International Law Commission (Persian). *Pub Law Res.* 2017;**19**(55):141-165.
 26. Shojaei S, Farshchi P, Dabiri F. Investigating the Legal Dimensions of Oil Pollution in the Persian Gulf and the Sea of Oman (from the Perspective of International Law). (Persian). *J Environ Sci Technol (JEST).* 2008;**10**(2):75-86.
 27. Poorhashemi S, Nemati A, Heidari F. Legal Regime for Environmental Protection of International Watercourses by Emphasis on the Strait of Hormuz in Iran. *J Law Politic.* 2013;**9**(20):87-102.
 28. Taghavi L, Tayyebi S. Global challenges in the Field of Environment International Law: Climate changes a threat to international peace and security. (Persian). *Police Int Stud J.* 2012;**3**(11):118-136.
 29. Tayebi S, Zaree A, Naderi S. Environmental Diplomacy in the Light of International Convergence: an Effective Approach towards International Law Sustainable Development. (Persian). *J Environ Sci Technol.* 2019;**21**(9):185-199.
 30. Motallebi M, Mirzajani H, Ghasemi G, Noroozi N. The Observance of a Reasonable Duration of The Criminal Process from the Perspective of Human Rights Requirements. (Persian). *Int Stud J (ISJ).* 2021;**17**(4):159-174.
 31. Regional Seas Programme. Available from: <http://www.unep.org/regionalseas>.
 32. Momtaz J, Alizadeh M, Zarneshan S. Protecting Closed and Semi-Closed Seas in Armed Conflicts (Case Study: The Persian Gulf). (Persian). *JOC.* 2018;**8**(32):63-76. doi: 10.29252/joc.8.32.63
 33. Stafford-Smith M, Griggs D, Gaffney O, Ullah F, Reyers B, Kanie N, et al. Integration: the key to implementing the Sustainable Development Goals. *Sustain Sci.* 2017;**12**(6):911-919. doi: 10.1007/s11625-016-0383-3 pmid: 30147763
 34. Weisskopf Th. China and India: Contrasting in Economic Development. *The American economic Review.* LXV. 1975.
 35. Farahani Rad H. [Translation of Development Options: Issues, Strategies and Values]: Henriott P (Author). Program and Budget Organization Publications (Persian). 1991:20.
 36. Jomepoor M. Role of Localization and Indigenous Knowledge in Sustainable Rural Development. (Persian). *Indigenous Knowledge.* 2016;**1**(2):50-79.
 37. Mahshvari Sh. 15th Conference of the Asian Organization for Regional Management, Tehran. (Persian) 1993
 38. Clark G. Evolution of the global sustainable consumption and production policy and the United Nations Environment Program's (UNEP) supporting activities. *J Clean Prod.* 2007;**15**:492-498. doi: 10.1016/j.jclepro.2006.05.017
 39. Mbohwa C, Fukada S. ISO 14001 certification in Zimbabwe: Experiences, problems and prospects. *Corp Environ Strat.* 2002;**9**:427-436. doi: 10.1016/S1066-7938(02)00124-0
 40. LOCAL AND REGIONAL GOVERNMENTS' REPORT TO THE 2018 HLPF 2nd REPORT. TOWARDS THE LOCALIZATION OF THE SDGs.
 41. Steven B. Legitimacy in Global Environmental Governance. *J Int Law Int Relat.* 2005;**1**(1-2):139-166.

42. Salehi P, Pazukinejad Z. Sustainable higher education and environmental sustainability. (Persian). *J Higher Educat.* 2014;6(2).
43. Cellarius RA, Ellis Jaye D. Strengthening Participation of Civil Society in Global Environmental Governancel. Prepared for the 2005 Berlin Conference on the Human Dimensions of Global Environmental Chang, International Organisations and Global Environmental Governance: 2005 December 2-3. Berlin, Germany.2005
44. Ramazani Qavam Abadi MH. Participation rights in the context principle examine environmental. (Persian). *Quarter J Pub Law Res.* 2010;20(29):87-114.
45. Rahimi Ashtiani D. Opportunities and Challenges of Iran-India Relations - Future Vision. *Quarterly Journal of Just Peace Diplomacy, International Peace Studies Centre.* 2019.

AUTHOR(S) BIOSKETCHES

Shima Naderi, Ph.D. Student in Environmental Law, Faculty of Natural Resources and Environment, Islamic Azad University, Science & Research Branch, Tehran, Iran.

✉ shima.naderi_barrister@yahoo.com

Maryam Afshar, Assistant Professor and Management of Department of Law at Damavand Azad University, Management of UNESCO Chair on Education for Human Rights, Peace and Democracy in Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

✉ afshari@damavandiau.ac.ir

Parvin Frshchi, Assistant Professor, Faculty of Natural Resources and Environment, Islamic Azad University, Science & Research Branch, Tehran, Iran.

✉ parvinfarshchi@gmail.com

Abbas Poorhashemi, President of the Canadian Institute for International Law Expertise (CIFILE), Toronto, Canada.

✉ ahashemy@yahoo.com

HOW TO CITE THIS ARTICLE

Citation (Vancouver) Naderi Sh, Afshar M, Frshchi P, Poorhashemi A. *Legal Consequences of Localization of Sustainable Development Goals in the Marine Environment of the Persian Gulf.* *J Oceanography.* 2022; 12(48): 68-81.

<http://doi.org/10.52547/joc.12.48.68>

<http://joc.inio.ac.ir/article-1-1496-fa.html>

<https://orcid.org/0000-0002-8311-5238>

COPYRIGHTS

©2021 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.